

MANUÁL PRE RODÍ ČOV

31KOMÍ

Súkromná základná škola

Prečo sme založili a prevádzkujeme našu školu?

- × chceme, aby sa naše deti mohli vzdelávať v súlade s ich potrebami
- chceme, aby škola prispôbovala svoj vyučovací program potrebám detí a nie opačne
- vieme, že zmena školského systému musí prísť zdola - v našom malom priestore sa k nej snažíme prispievať
- △ myslíme si, že vzdelávať sa dá aj iným spôsobom ako je to v súčasnom slovenskom školskom systéme
- × sme (zriaďovatelia školy) v prvom rade rodičia, ktorí majú školopovinné deti - na všetko, čo sa v škole deje, sa pozeráme aj cez túto prizmu
- chceme, aby naše deti mohli v škole rozvíjať svoj potenciál, aby ich učenie tešilo, aby boli hladné po poznaní, aby chceli hľadať a objavovať
 - chceme, aby zažívali, že majú svoju hodnotu, dokážu usmerňovať chod vecí v škole do tej miery, že to nenaráža na odlišné predstavy a slobodu iných ľudí
- △ uvedomujeme si, že vychovávame generáciu, ktorá veci preberie po nás - chceme, aby boli schopní ich posúvať pozitívnym smerom

Aké ciele má naša škola?

Snažíme sa vychovávať deti:

- pripravené na budúcnosť plnú zmien, o ktorej nevieme aká bude
 - slobodné, aktívne, odvážne, bez pocitu strachu
- × zodpovedné voči sebe aj svojmu okoliu
- △ schopné bez obáv vyjadriť svoj názor
- schopné dohodnúť sa a pochopiť druhého
 - schopné používať zdravý sedliacky rozum a konštruktívne riešiť problémy
- × kreatívne, s potrebou hľadať zmysel vecí
- schopné byť súčasťou komunity
- △ byť solidárne s inými
- podporujeme socializáciu aj sebaúctu detí
 - výchovné ciele sú pre nás dôležitejšie ako ciele poznatkové

Čo iné okrem štátneho vzdelávacieho programu sa deti v škole snažíme učiť?

- deti učíme pre život, nie pre známky, nie pre výsledky v testoch
- × poznať samých seba - čo sú moje silné/slabé stránky
- ceniť si samého seba, poznať svoju hodnotu
 - ceniť si svoju prácu
- △ mať názor, byť schopný ho sformulovať, vyargumentovať, obhájiť, prípadne ho aj zmeniť, ak má niekto iný silnejšie argumenty
- poznať svoje záujmy, svoje túžby - byť ich schopný nájsť, naplniť, ako ich aj zrealizovať
- × byť schopný stanoviť si svoje ciele, nájsť spôsoby, ako ich naplniť, dotiahnuť veci do konca
 - byť stále zvedavý, mať otázky, vedieť ich sformulovať, nebáť sa ich položiť, aktívne hľadať odpovede, ísť si za svojím, až kým sa nedopracujem k uspokojivej odpovedi
- △ nebáť sa skúšať, hľadať, objavovať, mať odvalu k veciam pristupovať tvorivo, nekonvenčne, nebáť sa prípadného neúspechu
- neúspech brať ako priestor pre zlepšovanie sa
- podporujeme spoluprácu, nie súťaživosť
 - ceniť si iných, rešpektovať ich, prechovávať k nim úctu
- × byť schopný vyjsť a pracovať aj s ľuďmi, ktorí nie sú úplne moja krvná skupina
 - byť schopný prijať a spracovať úspech aj neúspech

- vedieť zhodnotiť svoj výkon, svoju prácu - nebyť závislý na pochvalách a odobreniach iných
- byť schopný vnímať a chápať perspektívu iných
- △ ceniť si vlastnú slobodu, rešpektovať slobodu iných
 - byť aktívny a odvážny
- vážiť si priestor, v ktorom existujem, vážiť si životné prostredie a zodpovedne pristupovať k triedeniu odpadu, snažiť sa recyklovať materiál, ktorý v škole máme
- × do fungovania školy postupne implementujeme systém vysoko efektívneho učenia S. Kovalik, ktorý pracuje s rozvíjaním vyššie uvedených životných zručností u detí

Ako vaše dieťa v škole pracuje?

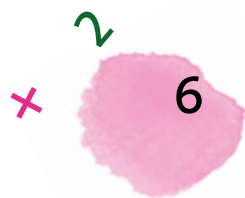
- △ pravidelne (podľa plánu na aktuálny školský rok) pracujeme na spoločných tematických aktivitách. Cielene do pracovných skupín spájame deti naprieč všetkými ročníkmi. Vytvárame tak pre ne priestor na rozvíjanie sociálnych zručností a kompetencií.
- podľa dohôd - dohody a pravidlá vznikajú spoluprácou detí a učiteľov v spoločných kruhoch - rozvíjame životné zručnosti, aktívne zapájame deti do plánovania a rozhodovania. Deti majú plnohodnotnú účasť pri tvorbe a schvaľovaní dohôd a pravidiel v školskom poriadku.
- × podľa rozvrhu - v prípade zmien sú deti aj rodičia včas oboznámení

- v blokoch, ktoré trvajú 90 minút. Náplň bloku učiteľ zostaví tak, aby vyhovovala možnostiam detí (pozornosť, výkonnostná krivka, potreba zmeny aktivity, pohybu, ...)
- v ročníku vo svojej triede
- △ v zmiešanej skupine podľa dohody a plánu - skupinové aktivity
 - v záverečnom kruhu, kde sa stretáva celá komunita školy (každý piatok ráno 45 minút) – spoločne tu riešime témy, ktoré sa týkajú celej školy
- s deťmi sa snažíme dohodnúť
- × deti motivujeme, inšpirujeme, diskutujeme o dôvodoch, prečo sa učíme zadané témy a prečo to realizujeme zvoleným spôsobom
 - dôverujeme deťom, že sa chcú učiť. Podporujeme ich záujem prostredníctvom pilierov vnútornej motivácie:
 - ukazujeme im zmysel toho, čo sa učia
 - v niektorých častiach vyučovania im ponúkame možnosť výberu – aký typ úlohy si zvolia, urobia ju individuálne alebo s niekým, kedy a kde ju urobia a podobne
 - poskytujeme im spätnú väzbu, aby videli svoj pokrok
- využívame sociálny kontext - rovesnícke učenie, učenie od seba navzájom, prirodzená dynamika skupiny, deti pracujú v skupinách zostavených podľa rôznych kritérií (vek, vzdelávacie potreby v jednotlivých predmetoch, vekovo zmiešané skupiny, záujmy detí, rovesnícke vzťahy medzi deťmi)

Ako pracuje tím našich učiteľov?

- učitelia pracujú ako tím, pravidelne a intenzívne medzi sebou komunikujú, snažia sa zladiť svoju prácu (plánujú obsah vyučovania, hľadajú presahy medzi predmetmi, koordinujú sa v otázkach výchovného vedenia detí)
- × používajú rovnaký spôsob hodnotenia a dávania spätnej väzby
- máme systém zdieľania informácií o deťoch medzi učiteľmi – majú tak kontakt aj s deťmi, ktoré práve neučia
 - všetci učitelia učia aj vekovo zmiešané skupiny detí, pracujeme na tom, aby neboli zameraní primárne na „svoj“ predmet, ale na potreby, možnosti a schopnosti detí
- △ intenzívne komunikujú s rodičmi – snažia sa o otvorenú, pravdivú a konštruktívnu komunikáciu
- pracujeme na profesionálnom rozvoji učiteľov – budujeme systém vzájomných supervízií a mentoringu, učitelia sa pravidelne zúčastňujú na rôznych typoch vzdelávania
- naši učitelia sa zapájajú do Individuálneho rozvojového programu učiteľov, ktorý realizuje organizácia LEAF. Každý učiteľ má prideleného mentora, s ktorým pracuje počas 8 mesiacov na tom, ako ďalej rásť po profesionálnej aj osobnostnej stránke a nadobudnuté skúsenosti ďalej odovzdávať študentom. Mentoring má formu získavania nezaujatej spätnej väzby a inšpiratívnych rád zo strany skúseného mentora. (<https://www.leaf.sk/irpu/>)
- △ učiteľ, ktorý vedie deti k samostatnému hľadaniu riešení, im dáva viac než učiteľ, ktorý im priamo dáva návod, ako nejaký typ úlohy riešiť. Prvá cesta vyžaduje trpezlivosť a čas. Výsledky sa dostavujú pomalšie, ale sú trvalejšie, dieťa ich má dobre zvnútornené a dokáže na nich ďalej stavať. Druhá cesta je rýchlejšia, výsledok sa dá ľahšie odmerať, ale dáva dieťaťu skôr protézu znalosti ako znalosť skutočnú.

Ako sa vaše dieťa učí počítať?

Matematiku učíme podľa Hejného metódy:

- je namiesto formálnych znalostí vzorcov zameraná na budovanie mentálnych schém:
 - prispieva k rozvoju matematického myslenia, komunikácie, tvorivosti, sociálnych zručností detí, učí deti aktívne pristupovať k riešeniu matematických problémov, vedie ich k tomu, aby objavovali vlastné stratégie na ich riešenie
 - opiera sa o prepracované didaktické prostredia
 - učiteľ má pozíciu sprievodcu a moderátora diskusií detí pri riešení úloh
 - porozumenie je dôležitejšie ako mechanická zručnosť (Rýchlo a spoľahlivo dokáže počítať každá kalkulačka. Túto schopnosť vaše dieťa v budúcnosti na trhu práce nepredá.)
 - dôležitá je atmosféra vzájomnej dôvery a radosti z práce
 - úspech dieťaťa s ním učiteľ citovo prežíva
 - chybu dieťaťa učiteľ neutrálne komentuje, pomáha mu ju analyzovať a poučiť sa z nej

7

+

Uplatňujeme princípy Montessori pedagogiky: deti majú k dispozícii širokú škálu pomôcok, ktoré im pomáhajú zhmotniť a pochopiť rôzne matematické koncepty.

Montessori pedagogika:

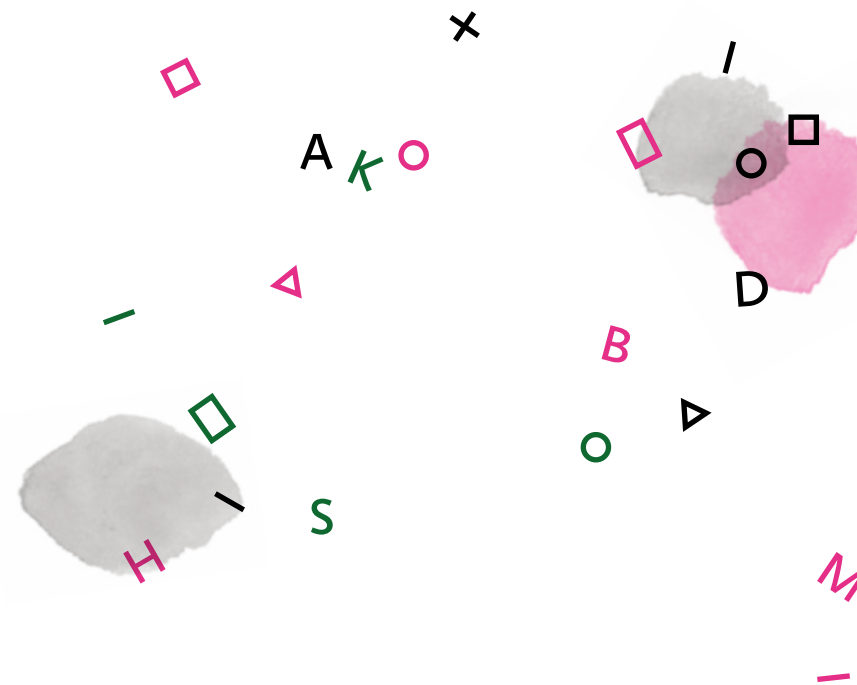
- △ podporuje dieťa pri získavaní poznatkov a zručností
- dieťa aktivity realizuje preto, aby uspokojilo vlastné potreby, nie potreby učiteľa
- × pomôžem ti, aby si to dokázal sám
- dôraz na samostatnú činnosť dieťaťa
- △ podpora činnosti dieťaťa, podpora aktívnej manipulácie
 - nenapomíname, netrestáme, netlačíme
- učiteľ jasne definuje a sám svojím správaním dieťaťu modeluje rámec, v ktorom pracuje
 - učiteľ sprevádza, podporuje jeho aktivitu
- neutrálne komentujeme snahu dieťaťa, oceníme, neodmeňujeme
- × deti sa neučia matematiku mechanicky naspamäť (napr. nedrhlujú násobilku, ale robia rôzne typy aktivít s násobkami jednotlivých čísel, aby systém násobenia pochopili a postupne si ho zvnútorňovali)
- △ rôzne deti nachádzajú rôzne stratégie, ako používať násobenie, resp. iné matematické operácie, potrebujú na to rôzne dlhý čas
 - dávame im priestor, aby mohli nájsť spôsob, ktorý im vyhovuje, aby sa v ňom zdokonalili, aby ho dokázali vysvetliť, obhájiť a kedykoľvek ho použiť
- snažíme sa, aby deti dokázali matematiku vidieť a používať vo svojom svete a bežnom živote mimo školy
 - vytvárame kontexty, ktoré umožňujú deťom matematiku preniesť do bežného života (práca s peniazmi, nakupovanie, varenie, využívanie matematiky na iných predmetoch)
- deti, ktoré nemajú výrazné matematické nadanie, vedíme k tomu, aby si v matematike verili a nemali zábrany s ňou pracovať

Ako sa vaše dieťa učí čítať?

- deti sa učia čítať podľa moderného šlabikára, ktorý vytvorili logopédi, psychológovia a učitelia na základe dlhodobého výskumu
- najskôr sa učia vydelať hlásky v slovách - tak pochopia, čomu zodpovedajú jednotlivé písmená, s ktorými sa stretnú neskôr - tento prístup ich lepšie pripraví aj na písanie
- zároveň veľmi intenzívne pracujú na počúvaní, porozumení a tvorení rôznych príbehov a prehovorov (zážitok, rozprávanie, príhoda, plány) - schopnosť rozumieť hovorenej reči a tvoriť bohaté prehovory zásadne ovplyvňuje neskoršiu úspešnosť v porozumení čítaného textu
- △ učia sa čítať technikou plynulého slabikovania - na začiatku si pri čítaní slabiky v slovách označujú ceruzkou. Oblúčikovanie s ceruzkou deti postupne samy opustia vtedy, keď už čítajú tak rýchlo, že ich oblúčikovanie brzdí. Dospelí nemajú nijako hodnotiť to, že dieťa oblúčikuje, nemajú ho tlačiť, aby oblúčikovanie opustilo predčasne.
- priebežné podrobné usmernenia k čítaniu dostanete od učiteľa vášho dieťaťa
- každé dieťa na prvom stupni má na vyučovaní priestor čítať nahlas - ak je to potrebné, učiteľ mu pri čítaní nahlas pomáha
- v škole priebežne funguje aktivita „starší čítajú mladším“ - staršie dieťa si pripraví text z knihy, ktorý nahlas prečíta mladším spolužiakom a snaží sa aj viesť s nimi krátku debatu k obsahu prečítaného - termíny čítania pre jednotlivé deti a skupiny plánujú a evidujú učitelia spoločne s deťmi

- × systematicky pracujeme na schopnosti detí do hĺbky porozumieť obsahu čítaného (informácie medzi riadkami, motivácia postáv, perspektíva postáv, príčinné súvislosti, premostovanie prečítaných informácií s osobnými skúsenosťami a informáciami získanými z iných zdrojov)
- △ v škole je k dispozícii knižnica s bohatou ponukou aktuálnej detskej literatúry - deti do nej majú prístup počas celého pobytu v škole, knihy si môžu požičať aj domov
- v škole sa hráme s jazykom - deti vedieme k tomu, aby samy objavovali a formulovali gramatické pravidlá slovenčiny
- od detí neočakávame, že budú mať namemorované zoznamy slov a poučky - očakávame, že gramatiku budú vedieť správne používať a budú schopné odôvodniť prečo to tak napísali / povedali

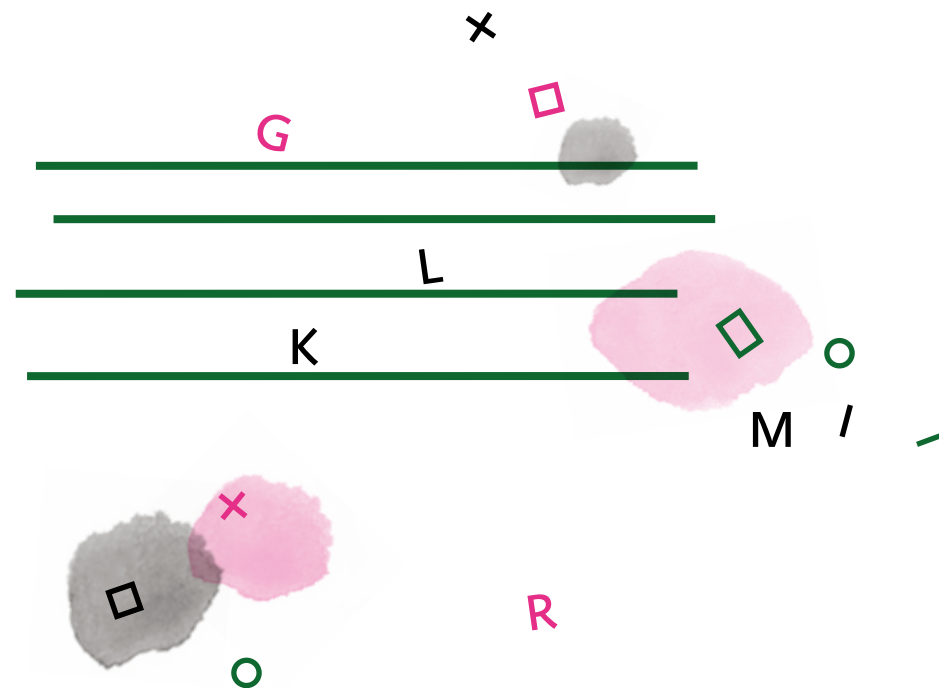

Ako sa vaše dieťa učí písať?

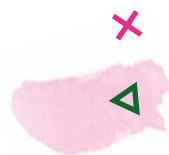
× v škole používame písmo Comenia script

- má tvary viac podobné tvarom tlačeného písma
 - deti sa ho ľahšie naučia
 - v škole máme viac priestoru na iné zmysluplnejšie aktivity smerujúce k rozvíjaniu jazykových schopností
 - dôraz kladieme na čitateľnosť toho, čo deti napíšu
 - ešte väčší dôraz kladieme na obsah detských písomných produkcií
 - do konca prvého stupňa sa deti naučia čítať takzvané krasopisné písmo - deti ním nepíšu (písmo je zložitejšie, deti majú venovať energiu a čas iným aspektom jazyka, nie drilovaniu fontu písma, tzv. krasopisné písmo sa navyše už takmer nepoužíva, ušetrený čas využívame na automatizáciu techniky čítania, čítanie s porozumením, rozvoj hovorenej reči, tvorivé písanie a formulovanie myšlienok). Ak sa niektoré dieťa chce naučiť takto písať, môže na tom pracovať individuálne po dohode s učiteľom. V škole robíme veľa iných aktivít, ktoré rozvíjajú jemnú motoriku a vizuomotorickú koordináciu detí.
- prosíme rodičov, aby na používanie tzv. krasopisného písma netlačili - deti v škole robia veľa iných grafomotorických aktivít, ktoré im pomáhajú rozvíjať túto schopnosť
- △ na druhom stupni sa deti postupne učia písať na klávesnici počítača tak, aby zvládli rýchle písanie desiatimi prstami - toto budú vo svojom dospelom profesionálnom živote potrebovať viac ako takzvaný krasopis

- na pravopisnej správnosti písania s deťmi priebežne pracujeme už od prvého ročníka
- deti sa priebežne učia jednotlivé pravopisné pravidlá, automatizácia ich používania je dlhodobý proces a deti v pravopise robia chyby - hlavne, keď sa pri písaní sústreďujú na obsah a nie na jeho formálne stránky - učiteľ deti na chyby upozorňuje, postupne ich vedie k tomu, aby chyby vo svojej písomnej produkcii samy videli a vedeli si ich opraviť
- postupne vo vyšších ročníkoch sa sústreďujeme na tvorivé písanie, na písanie esejí, vedíme deti k tomu, aby sa učili formulovať svoje myšlienky do písomnej podoby spôsobom zrozumiteľným pre čitateľa ich textu. Deti píšú eseje aj na iných predmetoch.

Ako sa vaše dieťa učí cudzie jazyky?

- cudzí jazyk sa deti učia v priamej prirodzenej komunikácii
- × robia rôzne aktivity (hra, výtvarné aktivity, stavanie, varenie, čítanie, vyrábanie knižky, spievanie, pohybové aktivity) - komunikácia o týchto aktivitách prebieha len v cudzom jazyku
- slovenčinu použijeme len v krajných prípadoch - napr. v komunikácii s menšími deťmi, ak je treba vyriešiť nejaký akútny problém
 - v prvom rade pracujeme na porozumení komunikácie v cudzom jazyku - schopnosť porozumieť, vytrhnúť zmysel toho, o čom sa hovorí považujeme za kľúčovú schopnosť
- × učíme deti, aby pozorne sledovali situáciu, o ktorej sa hovorí, aby pozorne počúvali, aktívne hľadali významy slov a viet, skúšali, experimentovali, zistili aj to, že sa pomýlili a musia skúšať znova. Hovoríme o veciach, ktoré sa dajú jasne znázorniť, ukázať, vidieť. Až neskôr staršie deti začínajú pracovať so slovami s abstraktnejším významom.
- △ nechceme, aby sa spoliehali na to, že im niekto veci rovno preloží
 - nechceme, aby sa deti naspamäť učili zoznam slovíčok - slovnú zásobu si rozširujeme tak, že pri práci na téme postupne pridávame nové slová, ktoré často používame v rôznych obmenách - ako deti postupujú do vyšších ročníkov, stále viac pracujú so slovníkmi
- nebazírujeme na memorovaní gramatických pravidiel - s gramatikou pracujeme tiež v bežnej komunikácii - pravidlo, ktoré sa chceme naučiť, často používame v našich prehovoroch.

Niektoré deti dokážu takýmto spôsobom gramatické pravidlá objaviť aj samy. Dokážu potom gramatiku správne používať, počuť a opraviť chybu v prehovoroch iných. Svoje prehovory postupne tvoria bez toho, aby o nich museli dlho premýšľať, aby v mysli stále prekladali myšlienky zo slovenčiny do cudzieho jazyka. Naším cieľom je, aby rovno uvažovali v cudzom jazyku.

- △ angličtinu učíme od prvého ročníka. Čítanie a písanie v angličtine začíname zavádzať až po minimálne jeden a pol ročnej skúsenosti detí s počúvaním a hovorením v tomto jazyku. V začiatkoch čítania a písania nebazírujeme na absolútnom zvládnutí. Deti potrebujú veľa praxe na to, aby po anglicky správne písali. Deťom pri písaní poskytujeme možnosť overiť si správny spelling slov.
- dbáme na to, aby deti na hodinách cudzieho jazyka čo najviac hovorili
- × robíme krátke komunikačné výmeny s otázkami a odpoveďami podľa modelu (krátke dialógy s osnovou). Každé dieťa sa na tréningu komunikačných výmen aktívne zúčastňuje. Deti často počúvajú správny model prehovoru, o ktorý sa pokúsili. Ak niečo povedia nesprávne, vzápätí počujú, ako to má znieť správne. Na tom, aby sa opravovali, ale netrváme, hlavne u mladších a neistých detí.
- vo vyšších ročníkoch, ak sa napríklad treba naučiť anglické nepravidelné slovesá v minulom čase, deti dostanú od učiteľa presný návod, ako pri učení postupovať. Samy si regulujú tempo, v ktorom sa učia. Tu do hry vstupuje aj vedomé pamäťové učenie.
- spolupracujeme s neziskovou organizáciou DAPHNE, ktorá nám sprostredkováva dobrovoľníkov Európskej dobrovoľníckej služby. Tí vo vybraných časoch fungujú počas vyučovania a v školskom klube. Ich cieľom je komunikovať s deťmi v angličtine / španielčine a podporovať rozvoj ich jazykových zručností.

Ako sa vaše dieťa učí vedy?

- pokiaľ možno cez zážitok, priamu aktivitu s javmi, ktoré si má osvojiť
- hlavným cieľom nie je naučiť detí súbor faktov
- △ cieľom je učiť deti chápať princípy, premostovať školské poznatky s ich životnou skúsenosťou, objavovať, pýtať sa, vyhľadávať informácie, nachádzať odpovede a riešenia, formulovať svoje myšlienky k téme
- × deti bádajú a pozorujú v prírode, v teréne, robia experimenty v laboratóriu
- máme knižnicu s encyklopédiami a inými populárno-náučnými publikáciami pre deti, majú k nim neustále prístup, môžu si ich požičať aj domov
- ak je to prínosné, využívame pri učení digitálne zdroje na internete

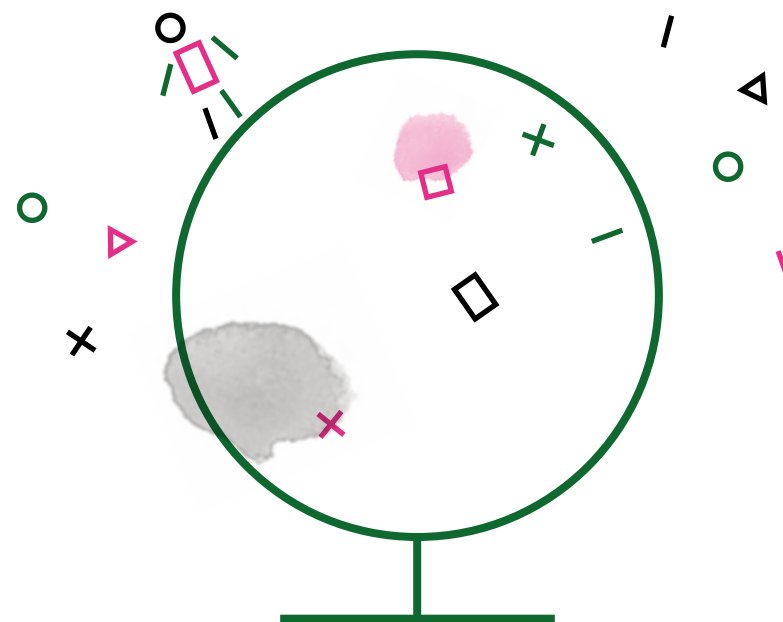
Dejepis

- dieťa hľadá zmysel toho, prečo čítať o histórii, prečo sa pýtať na históriu, prečo vedieť niečo z histórie
- △ podporujeme ho v aktívnom vyhľadávaní informácií
- × vedieme ho k čítaniu a porozumeniu odborných textov, k aplikácii prečítaných informácií v tvorivo zadaných úlohách
- každé dieťa má možnosť získať informácie o histórii rôznymi spôsobmi:
 - formou praktických úloh (výrobou predmetov, makiet, graficko-výtvarných informačných objektov - plagáty, grafy, časové osi, ...)
 - formou situačných hier o historických osobnostiach a udalostiach
 - formou samostatnej tvorby a písania príbehov na základe predložených indícií (ako napr. vytvoriť príbeh z obrázkov, o ktorých sme sa rozprávali)
 - formou diskusie na zadanú tému
 - formou prezentácie
- × cieľom je naučiť deti hľadať súvislosti medzi jednotlivými informáciami a argumentovať v súvislostiach
- chceme, aby získali obrazovú databázu o historických obdobiach – vizuálnu predstavu o tom, ako to v tom či onom historickom období vyzeralo
- deti by si mali vedieť odvodiť svoj názor, svoj postoj na základe ich historického povedomia

Geografia

- nie je zemepisom - súborom encyklopedických informácií a faktov o Zemi, ktoré si treba zapamätať. Cieľom predmetu je deti nadchnúť pre spoznávanie sveta a naučiť ich geograficky myslieť. Prispieva k vyváženému vzdelávaniu detí a mladých ľudí, učí ich chápať komplexné javy a procesy v súvislostiach.
- nie je úzko zameraný akademický predmet pre pár zasvätencov. Jej znalosti sú potrebné pre všetkých, využívajú sa takmer každodenne. Dieťa ich získava spoznávaním svojho bezprostredného okolia už od útleho veku. Človek je s geografiou konfrontovaný po celý život. Snaha spoznať a pochopiť svet je pre nás prirodzenou.
- △ fascinuje a inšpiruje - krása Zeme, sily prírody, ktoré ovplyvňujú a menia životné prostredie pre rastlinné a živočíšne druhy i človeka samotného. Geografický výskum (pátranie) uspokojuje i poháňa našu zvedavosť. Ako funguje svet a ako rozumieť komplikovaným vzťahom, ktoré ho formujú?
- × pomáha pochopiť množstvo globálnych výziev súčasnosti - klimatická zmena, potravinová bezpečnosť, rast počtu obyvateľov, medzinárodné vzťahy - nič z toho nemôže byť uchopené a riešené bez geografickej perspektívy.
- pomáha naplňať jeden z najdôležitejších cieľov vzdelávania - učí premýšľať v súvislostiach, myslieť lokálne a konať globálne, pomáha tvoriť správne rozhodnutia na základe dostupných informácií, prispieva k tolerancii voči kultúrnej a inej rozmanitosti, rozvíja aktívne občianstvo a pritom v sebe zahŕňa poznatky a kompetencie množstva iných vedných odborov.

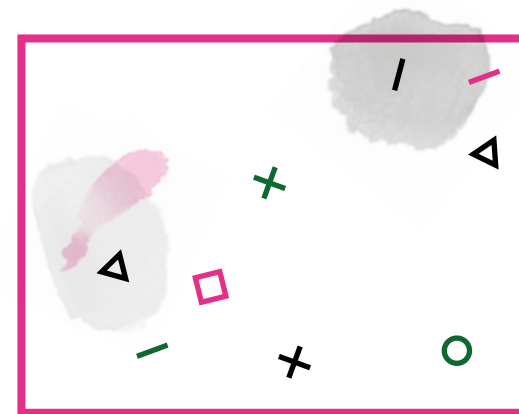
- geograficky vzdelaní ľudia sú schopní rozumieť mapám, aktívne ich využívajú vo svojom súkromnom či pracovnom živote, dokážu čítať krajinu, majú priestorové myslenie, efektívne narábajú s dátami v rôznej podobe (tabuľky, grafy...), analyzujú a interpretujú získané údaje i žitú realitu, neexistuje pre nich nudné miesto. Vedia, že Zem je plná príbehov. Dokážu nachádzať nové i v mieste svojho bydliska.
- pri výučbe geografie na škole vychádzame z vyššie uvedených princípov. S učivom sa deti neoboznamujú cez výklad učiteľa. Učia sa bádateľsky, prácou na rôznorodých aktivitách v skupinách, tvorením máp, modelov a schém, často využívame internet, online mapy, kvízy a pod.
- △ geografia na Bakomi sa realizuje cez vzdelávacie materiály metodického portálu Lepšia geografia (www.lepsiageografia.sk).

Ako sa vaše dieťa zoznamuje s rôznymi formami umenia?

- × intenzívne spolupracujeme s Galériou Jozefa Kollára
- navštevujeme galérie, múzeá, mestskú knižnicu
 - cez výtvarné činnosti dieťa realizuje vlastnú predstavu o danej téme
- realizuje sa slobodne a individuálne
 - na základe inšpirácií, ukážok a vysvetlených postupov samo realizuje, tvorí - neobkresľuje „šablóny“ vytvorené učiteľom
- × rozvíjame jeho vlastnú predstavivosť, jeho slobodu prejavu, jeho individuálne schopnosti a danosti
- △ učí sa základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky, učí sa rôzne výtvarné techniky
- na výtvarnej výchove sa dieťa realizuje plošne aj priestorovo, realisticky aj abstraktne
 - na druhom stupni sa deti učia chronologicky o dejinách umenia – cez zadané témy spoznávajú charakteristické prvky umenia daného obdobia (malby, sochy, architektúru, úžitkové umenie)
- navštevujeme filmové a divadelné predstavenia, diskutujeme o nich, realizujeme aktivity, ktoré deťom pomôžu do hĺbky prežiť a pochopiť obsah predstavenia, premostiť ho s ich osobnou skúsenosťou
- × prostredníctvom hudobnej výchovy dieťa porozumie rôznym aspektom hudby, spozná rôzne hudobné štýly

- △ má priestor pre vlastné intuitívne vyjadrenie sa prostredníctvom spevu, tanca a hry na rôznych inštrumentálnych hudobných nástrojoch
- má priestor na prezentáciu svojich hudobných schopností

Ako sa môže vaše dieťa pohybovo realizovať?

- × telesná výchova prebieha v prírode a v telocvični
 - využívame aj miestnu plaváreň
- sezónne aktivity v teréne – cykloturistika, korčuľovanie, lyžovanie, turistika, beh v prírode, sánkovanie, šarkaniáda, priateľské florbalové zápasy

Ako môžete prispieť k tomu, aby vaše dieťa zvládalo pravidlá spolužitia v škole?

- prečítajte si školský poriadok - dohody a pravidlá, v prípade nejasností môžete s učiteľmi konzultovať. Pomôžete tak deťom s ich rešpektovaním a dodržiavaním (napríklad včasné príchody na vyučovanie, desiaty bez sladkostí a pod.).
- udržujte kontakt s triednym učiteľom
- × sledujte mailovú komunikáciu školy
- buďte aktívni na štvrtročných hodnotiacich stretnutiach
- neváhajte kedykoľvek kontaktovať triedneho učiteľa
- × prídte sa pozrieť do školy na vyučovanie, dohodnite si termín
- △ občas sa pozrite do boxu vášho dieťaťa (krabica, kde majú deti odložené svoje školské práce/portfólio (je v ňom uložená práca z každého predmetu)
- všímajte si oznamy, nápisy na stenách v triedach (sú tam zhrnuté pravidlá a dohody, ktorými sa v škole riadime)
- pre dieťa je oveľa jednoduchšie keď to, o čo sa snažíme v škole, je v súlade s tým, o čo sa vy snažíte doma
- × pokiaľ vnímate nesúlady medzi vašim domácim a školským nastavením, diskutujme, rozprávajme sa o týchto témach

Ako dieťa dostáva spätnú väzbu o svojej práci? (prvý aj druhý stupeň)

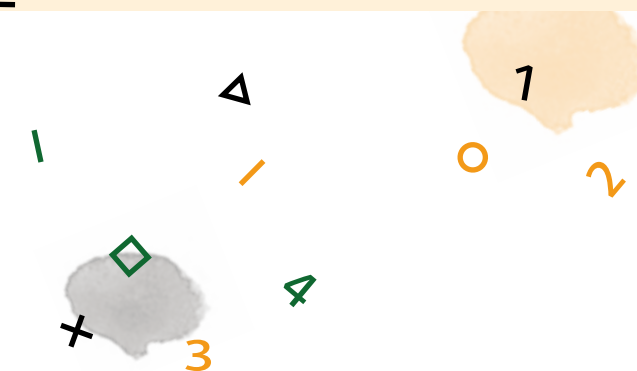
- slovný komentár od učiteľa, ktorý väčšinou nasleduje vzápätí po aktivite dieťaťa
- △ snažíme sa používať techniku cieľenej reči - učiteľ pomenuje, čo dieťa urobilo, vyhýba sa hodnotiacemu postojovi, venuje pozornosť veciam, ktoré sa deťom daria (spätnú väzbu dieťa dostane ale aj vtedy, keď poruší dohodnuté pravidlá). Učiteľ napríklad povie: „Ty si teraz pomohol kamarátovi, správal si sa priateľsky.“ „Teraz si rozprával a nemal si slovo.“
- deti vedíme k tomu, aby si samy dokázali nájsť chyby; s chybou pracujeme ako s niečím, čo ukazuje, ako sme tému zvládli, pomáha nám zlepšovať sa
- × ak dieťa niečo napíše nesprávne, učiteľ slovo prečíta s chybou, aby si dieťa samo chybu uvedomilo a aktívne hľadalo, ako ju má napraviť; nepovie mu: „Tu máš chybu.“
- učiteľ sa snaží vytvoriť priestor, aby dieťa dostalo spätnú väzbu aj od rovesníkov, aby si deti medzi sebou navzájom dávali spätnú väzbu
- △ písomné odkazy a komentáre od učiteľa (ku konkrétnej práci, učiteľ píše aj cieľené odkazy deťom, deti si píše medzi sebou, deti píše učiteľovi – takto sa deti učia dávať písomnú spätnú väzbu)
- hodnotiaci rozhovor dieťa, rodičia, učiteľ každého štvrtroka (Prosíme rodičov, aby venovali pozornosť plánovaniu termí-

nu. Je dôležité, aby na stretnutí boli prítomní všetci). Dieťa si v spolupráci s učiteľom dáva vlastné ciele na najbližšie obdobie. Zapíše ich do svojho kalendára alebo diára, učiteľ mu pomáha monitorovať plnenie cieľa.

- O na hodnotiacom rozhovore sa pozrieme, ako dieťa na danom predmete pracuje, čo dosiahlo, na čom potrebuje ďalej pracovať, ako sa mu podarilo splniť individuálne ciele, aké ďalšie ciele si dáva. Cieľom je, aby sa dieťa naučilo odprezentovať svoju prácu, aby si uvedomovalo, čo robí a cítilo za svoju prácu zodpovednosť. Učiteľ povie, ako vidí prácu dieťaťa. Rodič má priestor na otázky, na sformulovanie svojich očakávaní. Ideálne je, keď sa podarí vyladiť pranie dieťaťa, očakávanie rodiča a názor učiteľa.
- menšie deti majú 1- 2 ciele a majú ich zaznačené vo svojom kalendári.
- × deti na druhom stupni si v rámci každého predmetu definujú individuálny cieľ. Majú ho zaznačený v diári alebo používajú záznamový hárok na definovanie cieľa.
- △ podrobné slovné hodnotenie na polročnom a koncoročnom vysvedčení
- O dostávajú aj vysvedčenie, na ktorom sú známky
- deti na 2. stupni majú s triednym učiteľom raz za dva týždne individuálne stretnutie, kde preberú prácu v škole, plnenie individuálnych cieľov, správanie, vzťahy s učiteľmi, spolužiakmi, ich osobné radosti a starosti. Triedny učiteľ vedie záznamy z týchto stretnutí.

+

□ | △

Prečo na prvom stupni vôbec neznámkuje?

- O deti v tomto veku ešte nie sú schopné vedome regulovať proces svojho učenia
- △ venujú pozornosť tomu, čo ich v danej chvíli upúta
- robia aktivitu preto, lebo je pre ne príťažlivá
- × učia sa akoby mimovoľne v rámci takejto pútavej aktivity (alebo sú k tomu nútené pod tlakom známok a iných vonkajších motivácií - čo ale nie je ich vlastná vnútorná motivácia)
- O ak dieťa dostáva známku alebo inú odmenu zvonka, je to signál, že práca v škole je niečo tak zlé, že ich dospelí musia „uplácať“, aby to robili
- naša snaha je, aby deti pri práci zažívali radosť, zadostučinenie, spokojnosť s výsledkami svojho úsilia - vtedy budujeme a posilňujeme ich vnútornú motiváciu k učeniu
- snažíme sa oslovovať ich zvedavosť, vytvárať im priestor, aby mohli samy skúšať, objavovať, experimentovať, učiť sa na vlastných chybách - ktoré nám v procese učenia veľmi pomáhajú

Ako známkuje na druhom stupni?

- △ známkovanie na päťstupňovej škále známok považujeme za nedostačujúce. Je to systém, ktorý podľa nás nemá šancu obsiahnuť bohaté prejavy detí a ich napredovanie.
- × napriek tomu fungovanie dieťaťa na druhom stupni zhodnotíme v polroku a na konci školského roka známku z každého predmetu a zo správania. Okrem známky dieťa na polroku a na konci školského roka dostane podrobné slovné hodnotenie. Toto má pre nás väčšiu výpovednú hodnotu ako známky.
- individuálne hodnotíme napredovanie každého dieťaťa, neporovnávame ich medzi sebou.
- v priebehu školského roka deti známky nedostávajú. Priebežne dostávajú spätnú väzbu o tom, ako sa im darí zvládať a naplňovať ich obsahový plán pre jednotlivé predmety. Okrem toho sa priebežne hodnotí ich pracovné nasadenie a tiež plnenie krátkodobého individuálneho cieľa, ktorý si pre daný predmet deti v spolupráci s učiteľom stanovujú.
- známka dieťaťa na vysvedčení teda pozostáva z týchto troch zložiek:
 - akademický výkon (zvládnutie preberaného učiva) – tvorí 50 % celkovej známky na vysvedčení
 - pracovné nasadenie (sociálne kompetencie a životné zručnosti) - tvorí 30 % celkovej známky na vysvedčení
 - splnenie individuálneho cieľa - tvorí 20% celkovej známky na vysvedčení

Ako je to u nás s domácimi úlohami?

- na 1. stupni deti domáce úlohy nedostávajú, pretože to, čo sa majú naučiť, stihnú v škole. Práca v škole je vyčerpávajúca a doma majú mať deti priestor na hru a na domáce aktivity s rodičmi.
- △ v prípade, že dieťa v triede vážne v nejakej oblasti neprospeje, triedny učiteľ dohodne s rodičmi a s dieťaťom ako budú postupovať, aby dieťa problematickú oblasť zvládlo (napr. ak dieťa potrebuje intenzívnejšiu individuálnu podporu pri čítaní, dohodnú sa na tom, akú pomoc budú rodičia dieťaťu poskytovať doma). Je v prospech dieťaťa, keď sa postup školy a rodičov podarí skoordinať, na dieťa nie je vyvíjaný tlak a škola aj rodičia pracujú v jednej línii.
- sú deti, ktoré si samy vyžadujú prácu na doma, pokiaľ ich niečo veľmi baví alebo niečo veľmi chcú zvládnuť. V takomto prípade prácu na doma dostanú. Táto požiadavka vychádza z ich vnútornej motivácie, nie je to pod vplyvom tlaku školy alebo rodičov, deťom takáto činnosť prináša radosť a zadosťučinenie.
- × deti na prvom stupni ešte nie sú schopné vedome regulovať proces svojho učenia a domáce úlohy, pokiaľ ich niekto vyžaduje, ale ony ich nechcú robiť, im učenie znechucujú
- deti na druhom stupni môžu pracovať na domácich zadaniach v súlade s ich individuálnymi cieľmi takéto zadanie má väčšinou charakter dlhodobejšej práce, ktorú si dieťa s pomocou učiteľa rozdelí na kratšie úseky a postupne na nich pracuje.
- na druhom stupni deti začínajú byť schopné uvedomovať si proces svojho učenia (ako sa učím, prečo sa učím, čo mám urobiť, aby som to zvládol, čo mi nejde, ako inak sa to pokúsim zvládnuť) a sú schopné prácu plánovať, monitorovať jej priebeh. Pomaly od detí očakávame zodpovednosť za ich školské výkony.

Ako dostáva spätnú väzbu o práci dieťaťa rodič?

- × na konci týždňa posielame sumár toho, na čom deti počas týždňa pracovali
- aktuality o dianí na viacerých predmetoch (aj s online vzdelávacími materiálmi) publikujeme na webstránke bakomaci.weebly.com
- stretávame sa na štvrtročných hodnotiacich stretnutiach
- △ polročné a koncoročné vysvedčenia
- pozývame rodičov, aby sa aspoň jedenkrát za rok prišli pozrieť na vyučovanie
- × ak majú rodičia záujem prísť na vyučovanie častejšie, majú takúto možnosť
- môžu sa do vyučovania zapojiť ako hostujúci pomocníci (napríklad pomoc pri individuálnom čítaní – dieťa číta dospelému v materinskom aj cudzom jazyku, dospelý číta deťom)
- môže kedykoľvek kontaktovať triedneho učiteľa alebo učiteľa predmetu a požiadať ich o konzultáciu
- môže kontaktovať riaditeľku alebo zriaďovateľku
- △ v prípade, že sa v škole deje niečo závažné (napr. závažné neprospievanie, ťažkosti v správaní), kontaktujeme rodičov a pozveme ich do školy, problém rozdebatujeme a navrhne postup riešenia

Čo môžete robiť s dieťaťom doma, aby ste mu pomáhali v učení?

- čítajte dieťaťu nahlas
- × čítajte si spoločne
- píšete si navzájom odkazy
- píšete si zoznamy na nákupy
- × varte spolu, čítajte spolu recepty, prerátavajte množstvá surovín, vážte, merajte objem
- △ umožnite mu, aby s vami čo najaktívnejšie robilo bežné domáce práce
- čítajte spoločne návody na použitie
- × hľadajte spoločne informácie o témach, ktoré vás zaujímajú
- všimajte si spontánnu aktivitu dieťaťa a hľadajte, či sa v nej objavuje matematika, prírodoveda a podobne
- veľa s deťmi diskutujte, pýtajte sa na ich názor, dajte im priestor, aby sa vyjadrili
- oceňte, keď vám kladú otázky
- △ nehodnoťte výkony dieťaťa, s prípadnými chybami, ktoré deti urobia skúste nakladať podobne, ako to robíme v škole
- × dovoľte si doma robiť chyby
- vy sami skúste urobiť chybu a potom ju spoločne napravte
- porozprávajte im príhody, keď ste sa vy pomýlili
- premýšľajte o tom, čo očakávate od svojho dieťaťa. Zamyslite sa nad tým, či je v danej chvíli vaše dieťa schopné tieto očakávania naplniť. Skúste prehodnotiť svoje očakávania, ak je to potrebné. Nastavte ich tak, aby boli splniteľné. Vyhnete sa tak obojstrannej frustrácii. Očakávanie je matka sklamaní.

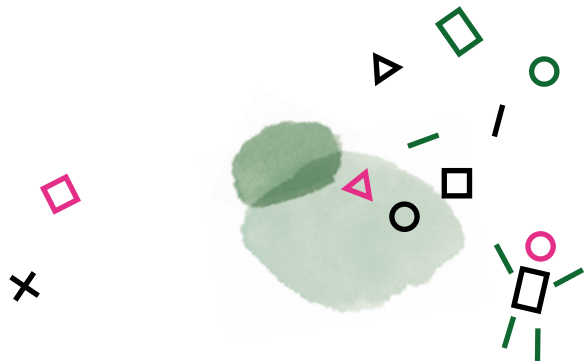
Ako deti vedieme k samostatnosti a zodpovednosti za svoju prácu?

- pracujú so svojím diárom a kalendárom, v nich si značia svoje povinnosti a úspechy, takto sa učia pracovať s časom. Učíme ich veci plánovať a plán dodržiavať, monitorovať plnenie plánu
- × chceme, aby deti samy nachádzali riešenia problémov, dávame im priestor a vedieme ich k riešeniu problémov, snažíme sa neposkytovať hotové riešenia
- dávame im priestor na vyjadrenie vlastných názorov
- majú možnosť podieľať sa na tvorbe pravidiel a dôhod, ktorými sa v škole riadime
- očakávame a vítame návrhy od detí. Ako škola ich zvažíme a zapracujeme ich do nášho fungovania alebo zdôvodníme, prečo to nie je možné
- × deti na druhom stupni vedia, prečo dostali známku, akú dostali – dostávajú podrobné zdôvodnenie
- △ dostávajú drobné úlohy v škole (majú zodpovednosť za separovanie odpadu, polievanie kvetov, ...), môžu sa uchádzať o pozíciu lídra detí, ktorého volíme každý týždeň (jeho zodpovednosť: pomoc pri riešení konfliktov, pri vedení záverečného kruhu, komunikuje v mene detí s dospelými, svojím správaním ukazuje ostatným deťom, ako sa majú správať, dáva návrhy na zlepšenie fungovania školy)
- záverečné kruhy ako forma samosprávy v škole
- priestor záverečných kruhov je otvorený aj pre rodičov. Kruhy začínajú o 8:15. V každom kruhu žiaci si volia lídra. Voľby realizujú žiaci sami a následne dostávajú spätnú väzbu o ich priebehu. Rovnako každý líder dostáva po týždni lídrovania

spätnú väzbu od žiakov aj pedagógov – dozvie sa, v čom bol silný a nápomocný a kde má priestor na zlepšenie. Témy záverečných kruhov sú aktuálne podľa života školy. To, na čom sa ako komunita dohodneme, je zapísané a vyvesené na nástenke. Kruhy nás učia počúvať, vedieť vyjadriť svoj názor, prijať názor druhých, chápať, že klíma školy a jej fungovanie závisí na každom z nás. Kruhy sú priestorom na riešenie situácií, ktoré sú náročné a aj na vzájomné oceňovanie.

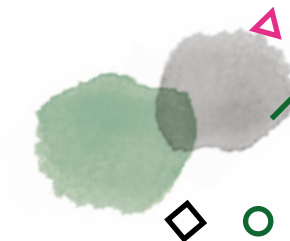
Čo vaše dieťa v škole potrebuje?

- ceruzku, pero, strúhadlo, gumu (tretiaci a starší kružidlo)
- △ peračník alebo iný obal na svoje písacie potreby
- ostatné písacie a výtvarnícke potreby pre deti zabezpečuje škola
- × úbor na telesnú výchovu (tričko, tepláky, mikina, ponožky, tenisky prípadne botasky, všetko uložené vo vrecku)
- náhradné oblečenie, často sa učíme v prírode... aby sa dieťa nebálo sadnúť si na zem, vyliezť na strom, skočiť do mláky, ...
- svoj nesladený - nesýtený nápoj - vo svojej fľaši
- aby sa dieťa mohlo sústrediť a v pokoji pracovať, potrebuje čo najmenší prísun jednoduchých cukrov, preto do školy nenosí sladkosti a „slanosti“, ale plnohodnotnú desiatu a ovocie
- nepotrebuje elektronické zariadenia (k dispozícii je školský telefón, keď si deti potrebujú niečo telefonicky vybaviť, môžu ho použiť)

Na koho sa obrátiť, keď sa vám niečo nezdá

- × na triednu učiteľku/ triedneho učiteľa - ak má dieťa nejakú starosť, sťažnosť alebo aj radosť
- na vedenie školy - zriaďovateľky, riaditeľka - keď nie je porozumenie alebo pochopenie po rozhovore s učiteľom, alebo máte zásadné otázky presahujúce kompetencie učiteľov, vždy je možnosť obrátiť sa na vedenie

Riaditeľka školy:

Jana Marcineková
0905 284 292
jankamar@atlas.sk

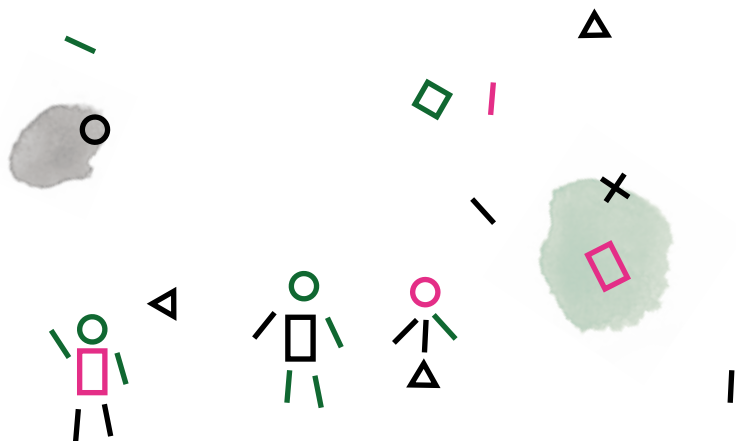
Zriaďovateľky:

Janka Hombauerová
0917 453 481
jabrunko@gmail.com

Lýdia Vencelová
0915 769 021
vencelova.lydia@gmail.com

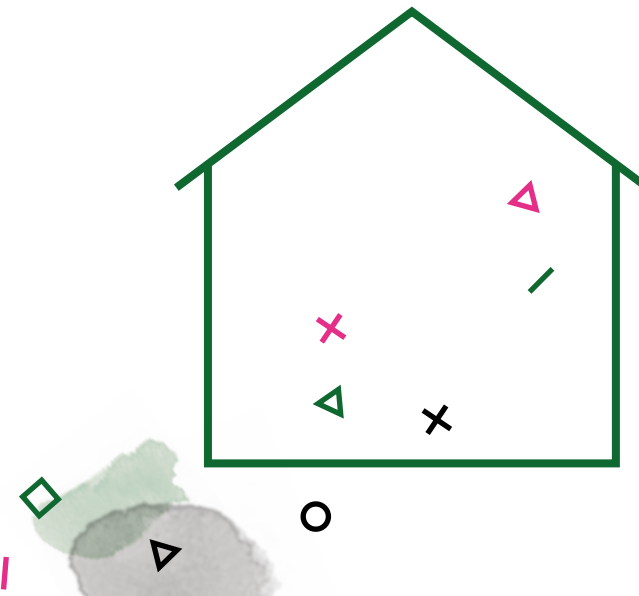
Školské kontakty:

0948 337 639
bakomi.skola@gmail.com

Aká je organizácia školského klubu?

- △ od 12:00 do 16:30 každý deň
- väčšinou majú deti 3 možnosti (aktivita vonku - outdoorová aktivita – prechádzky, hry, bádanie v prírode; organizovaná aktivita vnútri – tvorenie, vyrábanie, voľná hra, ktorú si deti organizujú samy)
- v klube pracujú traja vychovávatelia – každý vedie jednu aktivitu
 - je tiež možné vybrať si z ponuky krúžkov – aktuálna ponuka je k dispozícii na nástenke v škole
- × dieťa môže školský klub samo opustiť len na základe písomného súhlasu rodiča – v prípade, že dieťa nie je schopné dodržať pravidlá odchodu zo školy/školského klubu, vyhradujeme si právo neakceptovať písomný súhlas rodiča a trvať na tom, aby rodič dieťa osobne vyzdvihol
- mesačný poplatok za klub je 10 eur za jedno dieťa, 15 eur za 2 deti z jednej rodiny

Ako je nastavené financovanie školy?

- × normatívne financovanie rovnako ako štátne školy
- spoluúčasť rodičov – aktuálne je školné nastavené na 80 eur mesačne za 1 dieťa, 120 eur mesačne za 2 deti, 160 eur za 3 deti z jednej rodiny – podrobnosti sú stanovené v smernici
- zriaďovateľ v spolupráci s radou školy prehodnocuje výšku finančnej spoluúčasti rodičov v závislosti od aktuálnej ekonomickej situácie školy
- △ 2% z dane z príjmu
- príspevok rodičov v rámci dobrovoľnícky vykonanej práce, ktorú škola potrebuje
 - zriaďovateľ školy sa snaží získavať prostriedky aj z rôznych grantových schém

SZŠ Bakomi
Gwerkovej - Göllnerovej 6
Banská Štiavnica
969 01

0917 453 481, 0948 337 639
bakomi.skola@gmail.com
www.bakomi.sk

 bakomi